

KHẢO SÁT MỘT SỐ YẾU TỐ LIÊN QUAN ĐẾN KẾT QUẢ ĐIỀU TRỊ ĐÁI THÁO ĐƯỜNG TYPE 2 CÓ SỬ DỤNG INSULIN TẠI BỆNH VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN NĂM 2022

Trần Thị Nguyễn Đăng¹, Nguyễn Thanh Thảo¹

Ngày nhận bài: 14/11/2022; Ngày phản biện thông qua: 20/12/2022; Ngày duyệt đăng: 31/5/2023

TÓM TẮT

Mục tiêu của nghiên cứu này là khảo sát một số yếu tố liên quan đến kết quả điều trị đái tháo đường (ĐTĐ) type 2 có sử dụng insulin theo hướng dẫn của Bộ Y tế Việt Nam ở bệnh nhân (BN) điều trị ngoại trú tại Bệnh viện Trường Đại học Tây Nguyên năm 2022. Nghiên cứu sử dụng phương pháp mô tả cắt ngang trên 100 BN ĐTĐ type 2 có sử dụng insulin, dữ liệu thu thập bằng phiếu điều tra từ tháng 01/2022 đến tháng 8/2022. Các yếu tố liên quan đến kết quả điều trị được xét bao gồm: tuổi, giới tính, BMI, thời gian mắc bệnh, các bệnh đồng mắc, thời gian tái khám, liệu pháp điều trị. Tiêu chuẩn đánh giá kết quả điều trị: Căn cứ mục tiêu điều trị ĐTĐ type 2 của Bộ Y tế Việt Nam để xác định hai yếu tố là glucose máu lúc đói (G_0) < 7,2 mmol/L và HbA_{1c} < 7,5% đạt hay không. Xử lý số liệu bằng phần mềm SPSS phiên bản 26.0. Các phép kiểm được sử dụng gồm: thống kê mô tả, so sánh bằng phép kiểm Chi – square/Fisher exact test, McNemar, Paired Sample T – test/ Wilcoxon signed - rank test. Các phép kiểm được xem là có ý nghĩa thống kê khi $p < 0,05$. Kết quả cho thấy tuổi của đối tượng nghiên cứu trung bình (TB) là $64,61 \pm 10,98$. Nữ giới chiếm tỷ lệ 63%. Dân tộc Kinh chiếm tỷ lệ 93%. Thời gian phát hiện ĐTĐ TB $10,0 \pm 8,0$ năm. Sau điều trị, chỉ số G_0 và HbA_{1c} TB giảm có ý nghĩa thống kê ($p < 0,05$), có 24,0% BN đạt mục tiêu G_0 và 9,0% đạt mục tiêu HbA_{1c} . Chỉ số BMI có ảnh hưởng tới kết quả kiểm soát G_0 và HbA_{1c} . Không tìm thấy sự tương quan giữa sự kiểm soát G_0 và các yếu tố tuổi, giới tính, BMI, thời gian mắc bệnh, các bệnh đồng mắc, thời gian tái khám, liệu pháp điều trị, liều hay loại insulin sử dụng. Có sự tương quan nghịch giữa kết quả kiểm soát HbA_{1c} và thời gian phát hiện bệnh ($r = -0,257$; $p < 0,05$). Qua kết quả này, nghiên cứu cho thấy thời gian phát hiện bệnh, chỉ số BMI có ảnh hưởng tới kết quả kiểm soát glucose máu. Phác đồ phối hợp insulin và thuốc viên uống trong điều trị ĐTĐ type 2 có cải thiện glucose máu. Tuy nhiên, tỷ lệ BN đạt mục tiêu HbA_{1c} còn thấp, cần mở rộng thời gian và phương pháp nghiên cứu để phân tích được đầy đủ các yếu tố liên quan đến việc kiểm soát glucose máu để việc điều trị cho BN đạt hiệu quả tốt hơn.

Từ khóa: Đái tháo đường, Insulin, glucose máu, hiệu quả điều trị.

1. MỞ ĐẦU

Theo số liệu thống kê của Liên đoàn Đái tháo đường thế giới (IDF) (Magliano, 2021, p. 2-5, 124-126), trong những năm gần đây, số BN ĐTĐ có xu hướng tăng nhanh, trở thành nỗi lo ngại hàng đầu của toàn xã hội. Cứ 10 người trưởng thành thì có 1 người mắc ĐTĐ, cứ 5 giây lại có một người mắc bệnh, 10 giây lại có một người chết vì bệnh và cứ 30 giây lại có một chi bị mất vì bệnh ĐTĐ. Tại Việt Nam, có khoảng 3,99 triệu người (6,1%) phải sống chung với căn bệnh ĐTĐ, con số này được dự báo sẽ tăng lên 6,1 triệu vào năm 2040, trong đó, ĐTĐ type 2 chiếm 90 - 95%.

Insulin đóng vai trò quan trọng trong việc kiểm soát glucose máu trên BN ĐTĐ type 2 khi đã thất bại trong điều trị với các thuốc đường uống. Tuy nhiên, việc kiểm soát liều insulin trong phác đồ điều trị phối hợp với thuốc rất cần thiết (Đỗ Trung Quân, 2007, trang 318-321).

Nhiều nghiên cứu gần đây đều liên quan đến việc cần phải điều chỉnh liều insulin hoặc sử dụng loại insulin phù hợp như nghiên cứu của A. Wallia (2014) đánh giá liệu pháp insulin điều trị ĐTĐ type 2; Martens (2021) đánh giá hiệu quả kiểm soát glucose máu với liệu pháp insulin nền; Nguyễn Thị Mỹ Lý (2021) nghiên cứu kết quả sử dụng liệu pháp insulin nền trong điều trị đái tháo đường type 2 tại Bệnh viện 199. Các kết quả đều cho thấy insulin trong điều trị ĐTĐ rất quan trọng và phổ biến, tuy nhiên, chi phí điều trị khá tốn kém. Hơn nữa, insulin sử dụng theo đường tiêm, BN dùng tại nhà nên việc tuân thủ đúng liều, đúng hướng dẫn để đạt được hiệu quả điều trị là một vấn đề rất quan trọng. Do đó, việc khảo sát tình hình sử dụng insulin điều trị ĐTĐ type 2 tại các bệnh viện là cần thiết.

Từ đó, nghiên cứu được thực hiện nhằm khảo sát tình hình sử dụng insulin của BN ĐTĐ type 2 tại Bệnh viện Trường Đại học Tây Nguyên.

¹Khoa Y Dược, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Trần Thị Nguyễn Đăng; ĐT: 0916872908; Email: ttndang@ttn.edu.vn.